

Statute of the Republic of Albania 1925

 licodu.cois.it/

The measure is available in the following languages:

- [Albanian](#)
- [French](#)

Statuti themeltar i Republikës Shqiptare (1925)

(Tirane, Shtypshkronja "Nikaj,,", 1925)

Kombi Shqiptar i lirë dhe independent, kryenaltë për kohën e tij të kalueme dhe plot besim për kohën e ardhëshme, në Kuvendin Kushtetues vendon këtë Statut.

Kaptinë I.

FORMIM I SHTETIT

Pjesa A.

Dispozita të Përgjithshme

Art. 1. Shqipnija asht Republikë Parlamentare e Kryesueme prej një Kryetari. Sovraniteti buron prej popullit.

Art. 2. Republika Shqiptare, asht independente, e pa-ndame, tanësija tokësore e sajë e padhunueshme edhe toka e sajë e pajetërtueshme.

Art. 3. Flamuri Kombtar, asht i kuq me shqipe të zezë dy krenshe në mes.

Art. 4. Shqipja asht gjuha zyrtare.

Art. 5. Republika Shqiptare s'ka fé zyrtare.

Të gjitha fé e besimet janë të nderueme dhe liria e ushtrimit dhe e praktikimit të jashtëm të tyne asht e sigurueme.

Feja nuk mund të formojë pengime juridike me as-nji mënyrë.

Fét e besimet kurrsesi nuk mund të përdoren për qëllime politike.

Art. 6. Tirana asht Kryeqyteti i Shqipnis.

Art. 7. Pushteti legjislativ ushtrohet prej Senatit e Dhomës së deputetve si mbas këtij Statuti.

Art. 8. Pushteti përmbarues i përket vetëm Kryetarit të Republikës, i cili e ushtron me anën e Ministravet.

Art. 9. Pushteti gjyqsuer ushtrohet prej gjykatavet dhe vendimet e tyne epen n'emën të Republikës Shqiptare.

Pjesa B.

Pushteti legjislativ

DHOMA E DEPUTETVET

Art. 10. Përfaqësija Kombtare përmblihet në dy trupa; prej Dhomës së Deputetve, e përbame prej deputetësh të zgjedhun nga populli dhe prej Senatit, i përbamë prej Senatorve, të zgjedhun si mbas ligjës së posaçme.

Art. 11. Deputetët zgjidhen për 4 (katër) vjet dhe për ç'do 15.000 frymë nji.

Art. 12. As kush nuk mund të pranohet për deputet pa qenë shtetas Shqiptar, pa pasë mbushun moshën 30 vjetshe, pa gëzuem të drejtat civile e politike dhe pa pasun të gjitha cilësit e tjera të lypuna prej ligjës.

Art. 13. Cilësija e deputetit asht e pa-pajtueshme me ç'do nëpunësi të Shtetit me rrogë ose me nëpunësi komunale, ose me shërbimin aktiv fetar.

Art. 14. Deputeti nuk përfaqëson vetëm qarkun qi e ka zgjedhun, por kombin përgjithësisht.

Art. 15. Deputetit nuk mund t'i epet as nji porosi urdhënore prej zgjedhësve të vet.

Art. 16. Deputetët kanë të drejtë me marrë nji shpërblim prej 5000 fr. Ari në vjetë.

Këjo shumë mund të ndryshohet herë pas here me ligjë.

Art. 17. Mënyra e ushtrimit të zyravet të Dhomës së deputetve, caktohet në rregullorën e mbrendëshme të saj.

Art. 18. Parija e Dhomës së deputetve zgjidhet prej saj, dhe në gji të saj, në nisje të ç'do sesioni, për gjith vijimin e tij deri në fillim të tjetrit. Zgjedhja e paris dhe emnimi i nëpunësve të Dhomës së Deputetve, bahen mbas rregullores së mbrendëshme të saj.

Art. 19. Dhoma e deputetve shqyrton fuqit e cilësit e saj ligjore të misvet të vet, dhe gjykon e vendon mbi ta mbas parashkresavet të rregullores së mbrendëshme të saj.

Art. 20. Ç'do Mis i Dhomës së deputetve, asht i detyruem ma bamun dy bé; njanën përpara se të shqyrtohen fuqit e cilësit e tija, dhe tjetrën përpara se të nisë detyrën e tij si Deputet.

Beja e parë asht këjo: “Betohem n’emën të Perendis e mbi nderin t’em se kam për të kryem detyrën e shqyrtimit me ndërgjegje e asnjianësi të plotë.

Beja e dytë do të bahet me këto fjalë: “Betohem n’emën të Perendis e mbi nderin t’em se kam për të ruejtun besnikrisht mëvetësin e tanësin toksore të Shqipnis, se kam për t’i ndejun besnik Atdheut e Republikës dhe për t’u dalun zot Statutit e ligjëvet të Shtetit, e se kam për të kryem detyrën t’eme me ndërgjegje të plotë për të mirën e përgjithëshme pa u-penguem as pak prej interesash të veçanta a krahine.

Art. 21. Deputeti i zgjedhun rishtas qi, pa shkake të justifikueshme të vërtetueme siç duhet, nuk paraqitet deri në dy muej përpara Dhomës së deputetve për të bamë ben e detyrshme, quhet i ramë nga deputetsija.

Gjykimi mbi pranueshmin a mos të shkakevet justifikative, i përket Dhomës së deputetve.

Art. 22. Deputeti qi për dy muej rrjesht mungon prej mbëledhjevet pa auktorizimin e Dhomës së deputetve, quhet vetiu i rrëxuem nga deputetsija.

Art. 23. Kur, për ç’do arsye qi të jetë, mbetet zbrazët vendi i një deputeti, mbrenda dy muejsh prej ditës së zbrazjes, por jo ma parë se një muej, duhet zgjedhun një tjetër në vend të tij.

Art. 24. Dhoma e deputetve, mblidhet vetiu dy herë në vjetë në dy sesjone të rregullshme të tremuejshëm.

I pari sesjon fillon me 15 Shtatuer e mbaron me 15 Dhetuer, dhe i dyti fillon me 1 Mars dhe mbaron me 31 Maj të ç’do viti.

Art. 25. Deputetvet nuk mund t’u kërkohen përgjegjësi për mendimet e shfaquna e për votat e dhanuna në Dhomën e deputetve.

Art. 26. Në kohë të sesjonit, deputetët nuk mund të gjinden të burgosun për borxh.

Gjith ashtu, në kohë të sesjonit, nuk mund të ndiqen as t’arestohen për çashtje penale, pa lejen e vendimin e Dhomës, veç se n’u kapshin në faj e sipër për krim. Në këtë rasë auktoritetet gjyqsore janë të detyruem me lajmue Dhomën e deputetve, mbenda 24 orësh me anë të Ministris së Drejtësis.

Për delikte e krime politike, deputetët gjykohen dhe dënohen kurdoherë, do-me-thanë mbrenda e jasht sesjonit, prej Gjyqit të naltë me auktorizimin e Dhomës si mbas ligie së posaçme.

Art. 27. Dhoma e deputetve, ka të drejtë me dekretue lirimin e një misi të vet për gjith kohën e sesjonit, në qoftë se ka qenë zanë në periudhë të pushimevet, me përjashtimin e atyne qi janë zanë për krime.

Art. 28. Në sesjon të jashtzakonshëm bisedohen vetëm ata sende qi e kanë shkaktuem, të cilat do të caktohen në programën e përgatitun prej Qeveris.

Kryetari i Republikës ka të drejtë me e mbyllun këtë sesjon kur do qi t'a shohë me arsye, por gjithmonë ma parë se të nisë sesjoni i zakonshëm.

Art. 29. Në të hapun të sesjonit të parë të zakonshëm, Kryetari i Republikës me një ligjiratë ase lajmesë, parashtron gjendjen e përgjithshme të vendit e masat e gjuke me të nevojshme për me u-marrë atë mot prej Pushtetit përmbarues, dhe Dhoma i ban një përgjegje sa ma të shpejtë.

Art. 30. Dhoma e deputetve nuk mund të bisedojë e të vendojë pa qenë pranë një ma shum se gjysma e të gjithë misvet të saj qi kanë kaluem ndëpër formalitetet e artikujvet 19 e 20.

Nuk njehen në numër të përgjithshëm ata qi mungojnë me leje.

Art. 31. Të gjitha vendimet votohen me shumicë absolute të deputetvet qi gjinden pranë.

Zgjedhjet qi i përkasin personave, në qoftë se nuk votohen për herën e parë me shumicë absolute, herën e dytë votohen me shumicën relative të deputetve të mbledhun.

Art. 32. Votimi i ligjevet bahet një here parimisht e dy herë artikull për artikull në tri dit të ndryshme.

Votimet për kodet e paraqitun prej Qeveris e të përgatituna prej një komisije të posaçëme të krijueme me ligjë, bahen toksisht (en bloc) në tri mbledhje në ditë të ndryshme, për veç ligjëvet, qi Dhoma me vendim i quen të ngutshme, të cilat votohen mbas rregullores së mbrendëshme.

Art. 33. Mbledhjet e Dhomës së deputetve, bahen botnisht. Për veç gjindjes s'armëvet kushdo tjetër mundet me marrë pjesë në to në konformitet me rregulloren. Bisedimet e Dhomës botohen në vëllime të posaçme.

Art. 34. Dhoma e deputetve, mund të bisedoj edhe në mbledhje të fshehtë në qoftë se kërkohet prej ministërvet ase prej pes deputetvet e në qoftë se pranohet prej shumicës, mbassi të kenë lanë Dhomën të gjithë ata qi s'janë deputetë.

Art. 35. Dhoma e deputetve asht e pa dhunueshme. Asnjë zyrtar a fuqi armësh, për veç trupit

policuer me shenjë te veçantë, nuk mund të vehet mbrenda Dhomës ase te porta e ndërtesës ku mblidhen deputetët pa vendim e kërkim të Dhomës.

Art. 36. Ç'do akt me fuqi ligjore do të spalle në gazetën zyrtare, e cila u dërgohet të gjitha Bashkive të Shqipnis.

Shpallja do të bahet të shumtën dy javë mbas votimit dhe akti hyn në fuqi e zbatim një muej mbas shpalljes, përveç atyne ligjëvet qi caktojnë një afat të ndryshëm për të hyemit e tyne në fuqi.

Aktet me fuqi ligjore do t'i inserohen në mbështjelljen zyrtare të ligjëvet e të dekretevet.

Art. 37. Parija e Dhomës asht e detyrueme mbrenda në sesjon me i këthyem Pushtetit përmbarues ç'do projekt të paraqitur prej tij e të refuzuem prej Dhomës me gjithë arse e mos pëlqimit.

Art. 38. Asnji projekt-ligjë qi s'pëlqehet prej Dhomës së deputetve, nuk mund të paraqitet për bipedi një herë të dytë po n'atë sesjon.

Art. 39. Për gjith vjetë, Pushteti përmbarues do t'i paraqesë Dhomës së deputetve për shqyrtim e pëlqim Bugjetin e përgjithëshëm t'ardhunavet e të prishunavet të Shtetit, bashkë me parashtrësën e mënyravet e të mjetevet mbas të clave do t'u bajë ballë atyne shpenzimevet.

Të gjitha t'ardhunat e shpenzimet e Shtetit, do të futen në Bugjet.

Bugjeti do të paraqitet gjithmonë në hapjen e sesjonit vjeshtuer, i cili s'mund të mbyllet pa u votue Bugjeti.

Mënyra e hartimit të Bugjetit, bahet me ligjë. Bugjeti votohet kaptinë për kaptinë, dy herë në dy ditë të ndryshme.

Pushteti përmbarues, në mbarim të vitit financjar dhe mbrenda në sesjonin e dytë të vitit financjar tjetër, do t'i paraqesë Dhomës së Deputetve për shqyrtim e pëlqim Bugjetin konsomtif të motit të kaluem, i cili votohet një herë përgjithësisht.

Art. 40. Kur, për ç'do arsye qi të jetë nuk arrijnë me marrë formën ligjore definitive Bugjeti i ri deri në fillim të vjetit financjar për të cilin asht pregatitun, Pushteti Përmbarues ven në zbatim atë ma të përparshmin për aq kohë sa do të vonojë pëlqimi e votimi i të riut.

Në rasë qi Dhoma asht çelun, at'herë këjo i hap një kredit të përmuejshëm se cilës degë t'administratës, por ky kredit nuk mund kapërcejë një të dymbëdhjetën pjesë të shpenzimevet të zakonshme qi i përkasin mbas bugjetit të vjetër.

Art. 41. Pushteti përmbarues nën përgjegjësin e tij civile, detyrohet të shenjojë në bugjetin e përvitshëm të Shtetit ç'do ligjë qi ngarkon shtetasit me paga e taksa.

Ligjet qi nuk shenjohen në Bugjet, quhen si të ngrituna e të pa fuqi ligjore.

Art. 42. Kur një kredit i dhanun në bugjet nuk mjafton për atë shërbim, Pushteti Përmbarues me një dekret ligjë mbrenda në motin financjar, kërkon prej Dhomës shtimin e atij krediti deri sa t'arrijë, dhe, kur shfaqen shpenzime për nevoja të pa-parapame në Bugjet, Pushteti Përmbarues përsëri mund të kërkojë prej Dhomës një shtesë krediti, gjithnji në themel të një project-ligjës së posaçme.

Ligjët për kredite suplementare ashtu dhe të jashtzakonshme, votohen si ligjët e zakonshme.

Në rasta luftë, kryengritjeje, e kalamiteti public kur Dhoma e deputetve gjindet në pushim, Qeverija mundet me dekret-ligjë të krijojë një kredit të jashtzakonshëm nen-përgjegjës në saj.

Këjo dekret-ligjë i duhet paraqitur Dhomës në sesjonin e afërm.

Art. 43. Dhoma e deputetve ka të drejtë të thërrasë përpara saj cilindo nga Ministrat për me e pyetun mbi ç' do çashtje që i përket degës së tij.

Mënyra e thirrjes dhe e shfaqjes së Ministravet, caktohet në rregulloren e mbrendëshme.

Art. 44. Dhoma e deputetve kontrollon Qeverin.

Për mbrojtjen e interesave të përgjithëshme, Dhoma detyrohet, në ç' do raste të veçantë, të formojë prej guini të vet Komisi hetimesh për të studjuem çashtjet e faktet që lidhen me to. Komisit hetuese kanë të drejtë me kërkue shpjegime me gojë e me shkrim, si prej auktoritetevet botore ashtu edhe prej privatve. Mund të këqyrin edhe të gjitha aktet zyrtare që t' u duken të nevojshme.

Art. 45. Dhoma e deputetve akuzon Ministrat e i dërgon përpara Gjyqit të Naltë të Shtetit në bazë të ligjës së veçantë.

Art. 46. Dhoma e deputetve nuk mund të pranojë deputetsi as të ndigjojë të tjerë për veç ministërvet ase zavëndësvet të këtyne me përjashtimin e rases së parame në Art. 29.

Art. 47. Në mbarim të periudhës ase në raste të shpërndarjes së Dhomës së deputetve, Pushteti përmbaues detyrohet mbrenda në dy javë prej datës së shpërndarjes së saj, të dekretojë zgjedhjet e reja parlamentare, të cilat duhen bamë, jo ma vonë se dy muej e gjymës dhe jo ma parë se një muej prej datës së dekretit.

Në qoftë, se për shkak të pa prituna, periudha e Dhomës së deputetve, merr fund, ma tepër se një muej përpara kohës së caktueme në Statut, Dhoma e re mblidhet vetiu pesmbëdhjet dit pas zgjedhjeve. Në qoftë se në kohën mbas mbarimit të periudhës parlamentare dhe pa u bamë zgjedhjet e reja, Pushteti përmbaues gjindet i shtërnguem me shpallë luftë ase me dhanë dorëhekjen Kryetari i Republikës, me dekret të këtij të fundit ase të zavëndësit të këtij, thërritet Dhoma e vjetër për aprovimin e dekret-ligjes për luftë ase për pranimin e dorëhekjes, të Kryetarit të ri si mbas këtij Statuti.

Art. 48. Trupi Ministruer, e Ministrat votë besimin e marrin vetëm prej Dhomës së deputetvet.

B. II.

Senati

Art. 49. Senati përbahe prej 18. Vetësh të zgjedhun, dy të tretat prej popullit si mbas ligjes së posaçme dhe një e treta prej kryetarit të Republikës.

Kryetari i Senatit zgjidhet nga Kryetari i Republikës midis 18. Senatorvet.

Kur për ç'do arsye qi të jetë mbetet zbrazët vendi i ndonji Senatori nga dy të tretat përpara se të zbatohet ligja e posaçme mbi zgjedhjen e Senatorvet, mblidhen së bashku Senati e Dhoma e Deputetvet dhe me shumicë votash zgjedhin Senatorin a Senatorët qi mungojnë.

Senatorët zgjidhen për gjasht vjet.

Sa për këtë herë dy të tretat e Senatorvet zgjidhen prej Kuvendit Kushtetues.

Art. 50. Senatorët detyrohen të betohen në Dhomën e tyre në mënyrën e caktueme n'art. 20. Për deputetët.

Art. 51. Në rasë të mbledhjes së përbashkët të Senatit e të Dhomës së deputetvet, Kryesin e mbledhjes e mbanë Kryetari i Senatit dhe veprohet mbas rregullores së Dhomës së Deputetvet.

Art. 52. As kush nuk mund të zgjidhet për senator pa pasë mbushun moshën 40. vjetshe, dhe pa pasun, për veç cilësive të caktueme në art 12. Për deputetët, njanën nga cilësit e posht-shenjueme:

A. Dipllomë të ndo nji shkollës së naltë.

B. Ish minister apo ish Deputet.

C. Zyrtar i naltë civil a ushtrijak, qi me prova të kjarta të ketë treguem atdhetarizëm, zotsi të plotë e bindësi në ligjët.

D. Tregtar a industrijal i madh qi të ketë treguem zotsi të plotë e të jetë i njoftun në fushën ekonomike.

Art. 53. Ç'do projektligje e pranue me prej Dhomës së Deputetvet para se t'i parashtrohet Kryetarit të Republikës për Aprovim, do të shkojë në Senat për shqyrtim e votim.

Art. 54. Ç'do projektligje e pranue me prej Dhomës së deputetvet, vehet në bisedim prej Senatit mbrenda nji mueji prej ditës së paraqitjes të projektit, kur sesjoni asht i çelun; për kundrazi quhet i pranuem dhe i parashtrohet Kryetarit të Republikës.

Kur për ç'do arsye qi të jetë, nji pjesë apo të gjithë senatorët, nuk marrin pjesë në mbledhje të përbashkët mbrenda nji mueji prej ditës së caktueme atëherë Dhoma e deputetvet mblidhet bashkë me senatorët qi mund të ndodhen, dhe në mos u ndodhët as nji, mblidhet vetëm Dhoma e Deputetvet, dhe procedojnë së bashku apo vetëm Dhoma në veprën qi ka shkaktue mbledhjen e përbashkët.

Art. 55. Ç'do projektligje e refuzueme nji herë prej Senatit nuk mund të paraqitet përsëri po n'atë sesjon.

Art. 56. Në qoftë se Dhoma e deputetvet, hasë në kundreshtime me Senatin mbi ndonji vendim apo ligjë, dhe Dhoma insiston në mendici e vet, Kryetari i Republikës ka të drejtë, me pëlqimin e Senatit të shpërndajë Dhomën e deputetvet.

Në qoftë se edhe Dhoma e re insiston në mendici e Dhomës së parë, at herë vendimi Dhomës së re, asht i premë.

Art. 57. Në rasë trathëtije të naltë, atentate tundra sigurimit të Shtetit dhe akuzime Ministrash prej Dhomës së deputetvet, me decreti e Kryetarit të Republikës, ngrifet Gjyqi i Naltë.

Në këtë rasë, Gjyqi i Naltë, përbahet prej pes senatorvet e prej dy kryetarvet të Gjyqit të Diktimit. Detyrat e Prokurorit i ban një Komisi Parlamentare prej katër deputetvet bashkë me Kryeprokurorin e Diktimit. Ne këtë rasë, këta pes Senatora, dalin nga trupi politik dhe bahen trup gjykues.

Art. 58. Senatorët, gëzojnë të gjitha të drejtat e caktueme për deputetët të shenjueme në këtë Statut.

Art. 59. Senati mblidhet po n'ato sesjone qi mblidhet Dhoma e deputetvet.

As njana Dhomë nuk mund të hapet pa qenë e mbledhun dhe tjetra.

Art. 60. Senatorët kanë të drejtë me marrë një shpërblim prej 6000 dhe Kryetari i tyne prej 10.800 fr. Ari në vjetë.

Këjo shumë mund të ndryshohet herë pas here me ligjë.

Art. 61. Parija e Senatit përveç Kryetarit, zgjidhet në mënyrën e caktueme 18 të Statutit për parin e Dhomës së deputetvet.

Art. 62. Senati me rregulloren e mbrendëshme të tij cakton mënyrën mbas së cilës ai do të kryej detyrat e veta, në konformitet me këtë Statut.

Art. 63. Senatori i zgjedhun risata si prej popullit ashtu dhe prej Kryetarit të Republikës, qi pa shkaqe të justifikueshme si ç'duhet, nuk paraqitet deri në dy muej përpara Senatit për të bamë benë e detyrshme, quhet i ramë nga Senatorija.

Gjykimi mbi pranueshmin a mos të shkaqevet jistikative, i përket Senatit.

Art. 64. Senatori qi për dy muej rrjesht mungon prej mbledhjevet pa autorizimin e Senatit, quhet vetiu i rrëxuem nga Senatorija.

Art. 65. Cilsija e Senatorit asht e pa pajtueme me ç'do nëpunësi komunale, ase me shërbimin aktiv fetar.

Art. 66. Mbledhjet e Senatit bahen në mënyrën e caktueme për deputetët në këtë Statut.

Art. 67. Senati shqyrton fuqit e cilsit ligjore të misvet të vet, dhe gjykon e vendon mbi ta mbas parashkresavet të rregullores së mbrendëshme të tij.

Art. 68. Senati deri sa të bajë rregulloren e vet, vepron mbas rregullores së mbrendëshme të Dhomës së deputetvet.

Pjesa C.

Pushteti Përmbarues

KRYESIJA E REPUBLIKËS

Art. 69. Kryetari i Republikës zgjidhet prej mbledhjes së përbashkët të Senatit e të Dhomës së deputetvet për shtat vjet, me shumicë absolute votash, dhe në qoftë se për dy herë rrjesht nuk zgjidhet me shumicë absolute, herën e tretë zgjidhet me shumicë relative votash. Sa për këtë here, zgjidhet prej Kuvendit Kushtetues.

Art. 70. As kush nuk mund të zgjidhet Kryetar i Republikës pa qenë Shqiptar me racë e me gjuhë, pa qenë shtetas Shqiptar, pa gëzuar të drejtat civile e politike, dhe pa pasun të gjitha cilësit e tjera të lypuna për deputetët.

Art. 71. Periudha shtat vjetshe fillon qysh prej ditës së zgjedhjes. Nji muej para mbarimit të kësaj periudhe, bahet zgjedhja e ré.

Art. 72. Kryetari i Republikës pa hymun në detyrë, betohet përpara Senatit e Dhomës së deputetvet mbas kësaj formule: Betohem n'emën të Perendis e mbi nderin t'em se kam për të qen³⁸ ruejtës besnik i mëvetësis e i tansis toksore të Shqipnis, i Republikës, si edhe i Statutit e i ligjëvet të Shtetit.

Art. 73. Kryetari i Republikës ka të drejtë me marrë nji shpërblim prej 10 000 fr. Ari në muej.

Këjo shumë mund të ndryshohet herë pas here me ligjë.

Shpenzimet e shtëpis zyrtare të Kryetarit të Republikës, rregullohen me ligjë të veçantë.

Art. 74. Kryetari i Republikës asht i papërgjegjëshëm, veçse për trathëti të naltë dhe për aktet e tij qi nuk kanë kundërfirmën e Ministrit ase të Ministravet competent.

Art. 75. Kryetari i Republikës, asht kreu ma i naltë i Shtetit, ka Komandën e Përgjithshme të fuqive t'armatisuna, emnon e ç'emnon Ministrat e zgjedhun prej tij, nëpunësit e naltë të Shtetit dhe gjith oficerët e fuqive t'armatisuna, asht drejtuesi i politikës së Shtetit edhe ka të drejtë me bamë tractate e marreveshtje gjith-farësh me Shtetet e huej me pelqimin e dy Dhomave, dhe me pranue e akreditue trupa diplomatike.

Kryetari i Republikës nuk ka të drejtë me shpallë luftë e me bamë paqë pa pëlqimin e Senatit e të Dhomës së deputetve, veçse ne rasë mprotjeje.

Art. 76. Kryetari i Republikës urdhënon shpalljen e zbatimin e projekt-ligjeve të votueme prej dy Dhomave. Ka edhe të drejtën e veto-s.

Art. 77. Në qoftë se trupat Ministruer me ndryshime nuk marrin për dy herë rrjesht votëbesimin e Dhomës së deputetvet, Kryetari i Republikës ka të drejtë të shpërndaj Dhomën; por në qoftë se edhe Dhoma e ré nuk i ep votbësimin, atë herë rrëxohet trupi

Ministruer.

Deri sa të marri fund konflikti, qindrojnë në fuqi Ministrat e fundit qi nuk muerrën votëbesimin e Dhomës së deputetvet të shpërndame.

Art. 78. Kryetari i Republikës ka të drejtën e faljes (grace).

Propozim i ligjes për amnisti i përket vetëm pushtetit përmbaarues.

Art. 79. Kryetari i Republikës mund të thërrasë dy Dhomat në mbledhje të jashtzakonshme.

Art. 80. Propozimi i ligjevet i përket pushtetit përmbaarues dhe Senatit e Dhomës së deputetvet, por, propozimi ligjeve qi sjellin me vete shtesa ase barrë financjare, i përket vetëm pushtetit përmbaarues.

Art. 81. As nji akt i Kryetarit të Republikës nuk ka vleftë pa kundërfirmën e Ministrit ase Ministravet Kompetentë.

Art. 82. Në kohë kryengritjeje, luftë të mbrendëshme ase të jashtme, mobilizimi të përgjithshëm, ase kalamiteti publik, Kryesija e Republikës nen përgjegjesin e trupit Ministruer, shpallë shtetin e rrethimit, dhe ven në zbatim ligjen relative në gjithë token e Shtetit ase në ndonji copë të sajë; në qoftë se Dhomat janë të mbledhuna, duhet marrë auktorizimi, dhe në qoftë se Dhomat nuk ndodhen të mbledhuna, Pushteti përmbaarues e ven në zbatim, por dekreti i shpalljes së shtetrrrethimit i duhet paraqitun Dhomavet në fillim të sesjonit t'afërmë.

Dekreti i shpalljes së shtet rrethimit i paraqitet Dhomës së deputetvet mbas mbledhjes së saj për aprovim ase refuzim, e cila mbrenda 30. (tridhjet) ditve prej dates së paraqitjes të këtij dekreti, ep vendimin e refuzimit, ase t'aprovimit të tij.

Nji ligjë e posaçme ka me rregullue pezullimin e nenevet të Statutit relative me lirin përsonale, të drejtën e mbledhjevet, të drejtën e shoqnimit, padhunueshmin e banimit, lirin e fjalës e të shtypit dhe fshehtësin e letravet.

Këjo ligje mund të vehet në zbatim e tanë, ase pjesësisht.

Në rasë qi s'ka Dhomë deputetësh, thërritet Dhoma e përparshme vetëm për qellimet e sipër tregueme, dhe këta Deputetë, sa për këtë detyrë, gëzojnë gjithë imunitetet e deputetit.

Art. 83. Kryetari i Republikës kryeson Ministrat e emnuem prej tij; por këta duhet të paraqiten përpara Dhomës së deputetvet jo ma vonë se 5 dit mbas ditës s'emnimit tue shpallun programën e tyne për të marrë votëbesimin, për ndryshe, quhen si kur kanë marrë votë mos besimi.

Art. 84. Në rasë vdekje, sëmundjeje të pa-shërueshme qi ndalon veprimin, dorëheqje të Kryetarit të Republikës, në qoftë se trupat legjislativ ndodhen të mbledhuna at ças zgjedhin Kryetarin e ri të Republikës, dhe në mos qofshin të mbledhuna, Kryetari i Senatit

vetiu zavendëson kryesin e Republikës dhe m'at ças mblidhen vetiu dy Dhomat legislative për të zgjedhun Kryetarin e ri të Republikës.

Për veç rasave të sipërpërmendura, në mungesë të Kryetarit të Republikës, zavendëson Kryetari i Senatit, dhe në mungesë të këtij të fundit, Kryetari i Dhomës së deputetvet.

Ministrat

Art. 85. Ministër mund t'emnohet kushdo qi ka cilësit e lypuna prej ligjës për t'u zgjedhun deputet.

Nuk mund t'emnohen minister gjinit prej gjaku të Kryetarit dhe të Kryetarit të Senatit deri në gradë të dytë; gjithashtu dy gjini prej gjaku deri në gradë të tretë gjith n'atë trup Ministrues.

Të huejt prej race, qi naturalizohen shtetas shqiptar, nuk mund t'emnohen Ministër.

Art. 86. Ministrant hyjnë lirisht në Senat e në Dhomën e deputetvet dhe ndigjohen kurdoherë qi kërkojnë fjalën, por votojnë në Dhomat e tyne, vetëm ata qi janë Senatora dhe deputetë.

Art. 87. Ministrant, pa hymë në detyrë betohen përpara Kryetarit të Republikës.

Art. 88. Kur trupat legislative ndodhen në pushim, Qeverija ka të drejtë me bamë dekret ligjë; por këto do t'i parashtrohen pushtetit legjislatif në fillim të sesjonit t'afërmë për shqyrtim e pranim.

Në qoftë se nuk paraqiten ose nuk pranohen, quhen vetiu të rrëxueme.

Art. 89. Ministrant janë të përgjegjëshëm politikisht përpara Dhomës së deputetvet, solidarisht për politikën e përgjithëshme të tyne dhe ç'do Ministër veçanërisht për veprat e veta.

Art. 90. Askurr urdhëni i kryetarit të Republikës nuk mund të lirojë ministrant prej përgjegjësis së tyne.

Art. 91. Ministrant gëzojnë imunitetin parlamentar.

Art. 92. Në ç'do shfaqje të Ministravet, Ministri i Drejtësis mbanë vendin Kryesor.

Këshilli kontrollues i Financavet

Art. 93. Financat e Shtetit kontrollohen prej këshillit kontrollues të financavet.

Art. 94. Organizimi i këtij Këshilli, mënyra e ushtrimit të Zyravet të tij dhe cilësit e misëvet qi e përbajnë, caktohen në ligjen e posaçme.

Art. 95. Të drejtat e këtij këshillit janë kontrolli parashikues (preventive) e ndeshkuese (represiv) i llogarive të gjithë administratës së Shtetit edhe ato qi caktohen në ligjën e posaçme.

Art. 96. Kryetari dhe anëtarët e këtij Këshilli emnohen prej Kryetarit të Republikës dhe nëpunsit tjerë, si mbas ligjës.

Art. 97. Patundëshmija e këshillit kontrollues të financavet, sigurohet në mënyrën e caktueme në këtë Statut për misët e Gjyqit të Diktimit, me ndryshimin qi asht vetëm për pes vjet që prej ditës s'emmimit të së cilit prej tyne.

Pjesa D.

Pushteti gjyqsuer

Art. 98. Gjykatat janë indipendente. Në të dhanunit e gjykimevet të veta, nuk dipendojnë prej as nji tjetër auktoriteti veç se prej atij të ligjes.

As nji pushtet i shtetit, as legjislativ, as përmbarues, nuk mund të trazohet në punët gjyqsore.

Art. 99. As njeri nuk mund të thëritet as të gjykohet prej nji tjetër gjykate veçse prej asaj, të cilës i përket ligjorisht. Me as nji mënyrë nuk mund të formohen gjykata të jashtzakonshme për gjykime mbi rasa të veçanta.

Art. 100. Bisedimet përpara gjykatavet, bahen botnisht veçse n'ato rasa kur gjyqtarët e shohin me udhë qi të mbajnë dyrët të mbylluna n'interesë të qetsis botore e të moralit.

Gjyqtarët vendojnë e votojnë fshehtas, por gjykimet e dhanuna shqiptohen me za të naltë e botnisht.

Ç'do gjykim duhet të përmbajë arsyet nji nga nji dhe artikujt e ligjes ku mbështetet.

Art. 101. Ç'do njiri i pandehun me krim, duhet të ketë nji mbrojtës që prej ditës qi vehet nen akuzim. Në qoftë se ai nuk kujdeset për të marrë mbrojtës, atëherë gjykata i a emnon vetiut.

Art. 102. Të gjithë gjyqtarët e prokurorët emnohen me dekret të Kryetarit të Republikës mbas propozimit të Ministris së Drejtësis në bazë të zgjedhjes së bamun prej nji komisiye të posaçme. Këjo komisi do të ketë për Kryetar Ministrin e Dretësis e për misa sekretarin e përgjithshëm të Ministris së Drejtësis, Kryetarët dhe Kryeprokurorin e Diktimit.

Cilësit e gjyqtarvet e të prokurorvet, do të caktohen me ligjë.

Art. 103. Gjyqtarvet e prokurorvet u sigurohet patundëshmija prej zyrës së tyne.

Nji gjyqtar, për as një arsye nuk mund të pushohet nga puna kundër dëshirës së tij veçse në bazë të një gjykimi të dhanun prej një gjykate kompetente apo të një gjykimi të Gjykatës së Diktimit për fajë dishiplinore.

Nji gjyqtar nuk mund të thërritet në gjyq për akte që i përkasin zyrës së tij pa vendimin e gjykatës së Diktimit. Vendimi i autoritetit kompetent për të futurit nën akuzim të një gjyqtari, sjellë me vetë pezullimin e tij nga puna në raste të parapara prej ligjës. Nji gjyqtar nuk mund të shpërngulet veçse në qoftë se dëfton më parë me shkrim se e pëlqen vendin e ri.

Nji gjyqtar nuk mund të vëhet në pensjon kundër pëlqimit të tij veçse kur të ketë mbushur vjetë të shërbimit, apo të ketë kapuëm moshën e caktueme prej ligjës, as kur sëmundje fizike a mendore e bajnë të pa zotin për shërbim. Në këtë rast e mbrame të vomit e tij në pensjon, do të bahet në bazë të një vendimi të dhanun nga gjykata e Diktimit.

Mënyra për të futurit nën akuzim e për gjykimin për fajë dishiplinore të misvet të gjykatës së Diktimit, do të rregullohet me një ligjë të posaçme.

Art. 104. Gjyqtarët n'as një mënyrë nuk mund të vëhen në dispozitshmi.

Art. 105. Nji gjyqtar nuk mund të pranojë as një tjetër nepunsi n'administratën botore, as me rrogë as pa rrogë.

Art. 106. Gjyqtarët janë rreptësisht të ndaluëm të merren me politikë. Për ndryshe pushohen nga puna.

Art. 107. Vetëm gjyqtarët që kanë cilësit e parapara prej ligjës që do të bahet, gëzojnë të drejtat e caktueme në këtë kaptinë mbase tri vjetësh shërbimi.

Kaptinë II.

Dispozita të ndryshme

Art. 108. Shteti Shqiptar as një as ndanë tituj fisnikije.

Art. 109. Ndërpretimi autentik i ligjevet, i përket pushtetit legjislativ.

Art. 110. Asnjë organizim Shteti nuk mund të bahet as të ndryshohet veçse me ligjë.

Asnjë nepunsi nuk mund të krijohet veçse me ligjë.

Qarshkrimet administrative, gjyqsore, ushtrijake dhe të ç'do dege tjetër, si dhe ndrrimet e qendravet të tyre, rregullohen vetëm me ligjë.

Art. 111. Shërbimi ushtrijak, asht i detyrshëm për të gjithë shtetasit shqiptar si mbase ligjës, për veç përjashtimevet të caktueme prej saj.

Art. 112. Asnji e drejtë, ç'farë do qi të jetë dhe kujdo qi t'i përkasë, nuk mund të krijohet as të shuhet veçse me ligje.

Art. 113. Të gjithë bashkajapin në përpjesë të pasunis së vet për nevojat financjare të Shtetit. Asnji pagë ase taksë nuk mund të vehet as të mblidhet veç se me ligjë; vetëm kur imponohet ase shtohet taksë doganore e cila mund të mblidhet prej ditës së paraqitjes para dhomës së deputetvet të projektit relative, i cili duhet të votohet mbrenda në sesjonin, në të cilin u-paraqit.

Art. 114. Asnji privilegjë nuk mund t'i bahet kuj përsa u-përket pagave e taksavet.

Ç'do shkarkim a lehtësim do të rrjedhë prej një ligje.

Art. 115. Asnji shpenzim nuk mund të bahet pa një ligjë autorizuese.

Art. 116. Asnji rrogë, shpërblim a pensjon mbi kurriz të thesarit botuer nuk mund t'i lidhet a t'i epet kuj, veçse mbas ligjës.

Art. 117. Asnji send prej pasunis së patundëshme të Shtetit nuk mund të jetërtohet ase të pajtohet për një kohë ma të gjatë se njëzet vjet, veçse me një ligjë.

Art. 118. Asnji hua nuk mund të kontraktohet për dobi të Shtetit, pa një ligjë autorizuese.

Art. 119. Borxhet e Shtetit janë të garantueme.

Ç'do borxhë e Shtetit kundrejt kreditorvet të vet, asht e padhunueshme.

Art. 120. Shteti njëh persona morale të krijueme mbas ligjës.

Art. 121. Asnji fuqi e armatisun e huej nuk mund të shkelë në tokën shqiptare, veçse me ligjë të posaçme.

Art. 122. Nëpunës disponibile janë të ndaluem për të gjitha degat e Administratës veçse n'ushtri dhe në ministri të Punve të Jashtme.

Art. 123. Gjendja juridike e nëpunësve të Shtetit, rregullohet vetëm me ligjë.

Kapitë III.

Të drejtat e qytetasvet

Art. 124. Të gjithë pa ndryshim shtetsije, janë të barasuem përpara ligjës dhe gëzojnë baras të drejtat civile; por mbi tokat rryale në Shqipni me ç'do titull kanë të drejtë pronësisje vetëm shtetasit dhe personat morale Shqiptare. Të huejët kanë vetëm të drejtën e shitjes të tokavet rryale dhe të drejtën e pronësisje vetëm mbi ato toka rryale të nevojshme për ngrefjen e fabrikavet dhe rregullimin e komunikacionit.

Art. 125. Të gjithë shtetasit gëzojnë baras të drejtat politike dhe pranohen në të gjitha nëpunsit civile e ushtrijake, përveç përjashtimevet të caktueme prej ligjës.

Art. 126. Lirija personale asht e garantueme. Askush nuk mund të ndiqet, t'arrestohet, të burrose, të dërgohet në gjyq ose në ç'do mënyrë të pengohet nga lirija veçse në rasiat e parapame prej ligjës dhe në formën e caktueme prej saj.

Art. 127. Banimi asht i padhunueshëm.

Asnji e hyme pahirë nuk mund të bahet veç kur dhe si urdhënon ligja.

Art. 128. Lirija e fjalës dhe e shtypit asht e garantueme. Censura preventive asht e ndalueme.

Konfiskimi i shtypshkrimevet rregullohet me ligjë.

Vetëm shtetas shqiptarë mund të nxjerrin gazeta si mbas ligjës së posaçme.

Art. 129. E drejta e pronësis, pa përjashtim, asht e padhunëshme, veçse kur interesi botuer ligjorisht i vërtetuem e kërkon dhe kundrejt një damshpërblimi t'arsyeshëm si mbas ligjës, të paguem në dorë (peshin).

Art. 130. Toka asht pronë e thjeshtë (mylq), por dispozitat ligjore deri tash në fuqi mbi tokat, janë në veprim deri sa të ndrrohen me ligjë të posaçme.

Pasunija minerare asht e ndame në dy klasë; Miniere e Gurore; të parat janë pronë e Shtetit dhe të dytat pronë e zotnuesvet të sipërfaqes së tokës.

Shfrytzimi i tyne bahet si mbas ligjës për-përkatëse.

Art. 131. E drejta e shoqimit dhe e drejta e mbledhjes paqësisht dhe pa armë, janë të garantueme, në konformitet me ligjë.

Shoqënit kurr nuk mund të përndahen për kundravajtje në ligjë, veçse me vendim gjyqji.

Vetëm në mbledhjet botore mund të ndodhet policija.

Vetëm mbledhjet përjashta në vend të hapun mund të ndalohen, në qoftë se prej mbledhjes lind rreziku i prishjes së qetsis botore.

Art. 132. Fshetësija postare asht e padhunueshme dhe rregullohet me ligjë.

Art. 133. Vetëm shtetas shqiptar pranohen si zyrtarë e nëpunës të Shtetit, për veç përjashtimevet të caktueme me ligjë të posaçme.

Art. 134. Ligjë penale s'mund të kenë fuqi prapa-vepruese në sfavor të të pandehunit.

Art. 135. Ç'do mandim trupi (torture) asht krejt e ndalueme.

Art. 136. As një shtetas shqiptar nuk mund të ekspulsohet t'internohehet ase të shkufizohet veç se me ligjë.

Art. 137. Konfiskimi asht i ndaluem dhe s'mund të bahet veçse mbas ligjës me vendim gjykate.

Art. 138. Sicili ose shum së bashku kanë të drejtë, tue rruejtun ligjët e Shtetit, t'u drejtohen me shkresë ose me gojë auktoritetetve kompetente, të cilët detyrohen të veprojnë shpejt dhe t'i përgjigjen me shkresë atij qi u-drejtohet.

Art. 139. Mbassi liri e njeriut asht e shenjtë, në Shqipni as blehet as shitet njeri; ç'do njeri i blemë ase skllav, por sa të shkelë në token Shqiptare, asht i lirë.

Kapitë IV.

Dispozita të mbrame

Art. 140. Ç'do ligjë ase dekretligjë në kundërshtim me shkrojën dhe me shpirtin e këtij Statuti, asht antikushtetore dhe e pa fuqishme.

Art. 141. Dy trupat legjislativ mbi proponimin e Kryetarit të Republikës, ase të Misëvet qi i përbajnë, kanë të drejtë se cili trup ndër mbledhje të tyne të veçanta të marrin vendime me dy të tretat për ndrrimin e urdhënimeve të Statutit, tue deklaruem nevojën e ndrrimit.

Dy trupat legjislativ mbassi të kenë marrë së cili veçanërisht këtë vendim, mblidhen së bashku dhe procedojnë në ndrrime.

Vendimet mbi ndrrime t'urdhënimeve Statutore, merren me dy të tretat votash të gjithë Misëvet qi përbajnë mbledhjen e përbashkët.

Gjith në këtë mënyrë bahet edhe interpretimi autentik i Statutit.

Forma Republikane e Shtetit nuk mund të ndrrohet me as një mënyrë.

Art. 142. Ky Statut hyn në fuqi prej ditës së shpalljes.

Vërtetohet njisija me origjinalin

Kryetari i Kuvendit Kushtetues

ESHREF FRASHERI

CONSTITUTION DE LA RÉpubLIQUE D'ALBANIE

(Tirane, Shtypshkronja "Nikaj,, 7 mars 1925)

Le peuple libre et indépendant d'Albanie, fier de son passé et plein d'espoir en son avenir, a, dans son Assemblée constituante, décrété la Constitution qui suit:

CHAPITRE I

STRUCTURE DE L'ÉTAT

Première partie

DISPOSITIONS GÉNÉRALES

Art. 1 – L'Albanie est une république parlementaire ayant à sa tête un président. La souveraineté émane du peuple.

Art. 2 – La République albanaise est indépendante, indivisible; son intégrité territoriale est inviolable et inaliénable.

Art. 5 – Il n'y a pas de religion d'État. Toutes les religions et croyances sont respectées; le libre exercice de la religion est garanti. La religion ne doit exercer aucune influence sur la jouissance des droits civils.

Art. 7 – La puissance législative est exercée par le Sénat et la Chambre des députés sur la base de la présente Constitution.

Art. 8 – Le pouvoir exécutif réside exclusivement dans les mains du président de la République, lequel l'exerce par ses ministres.

Deuxième partie

POUVOIR LÉGISLATIF

I

LA CHAMBRE DES DÉPUTÉS

Art. 10 – La représentation populaire se compose de deux corps: la Chambre des députés, dont les membres sont élus par le peuple, et le Sénat, qui sera élu d'après une loi spéciale.

Art. 11 – Députés élus pour quatre ans; un député par 15.000 habitants.

Art. 12 – Sont éligibles les citoyens albanais, âgés de trente ans accomplis, jouissant de leurs droits civils et politiques et remplissant toutes les autres conditions requises par la loi.

Art. 14 – Le député est le représentant, non seulement de sa circonscription, mais du peuple entier.

Art. 15 – Prohibition du mandat impératif.

Art. 16 – Indemnité annuelle de 5.000 francs-or, susceptible d'être modifiée par une loi.

Art. 18 – Élection du président par la Chambre dans son sein, au commencement de chaque session, jusqu'au début de la session suivante.

Art. 19 – Vérification des pouvoirs par la Chambre, selon son règlement intérieur.

Art. 20 – Formules des deux serments à prêter par chaque élu avant le commencement de ses fonctions.

Art. 22 – Perte de plein droit du mandat, pour cause d'absence aux séances pendant plus de deux mois sans autorisation de la Chambre.

Art. 24 – Deux sessions ordinaires de trois mois par an, du 15 septembre au 15 décembre, et du 1er mars au 31 mai.

Art. 25 – Irresponsabilité pour les discours et les votes.

Art. 26 – Durant la session, les députés ne peuvent être, sans l'autorisation de la Chambre, ni emprisonnés pour dettes, ni poursuivis ou arrêtés pour infractions pénales, sauf flagrant délit. - En ce cas les autorités judiciaires doivent avertir, dans les 24 heures, la Chambre des députés, par l'intermédiaire du ministère de la Justice. - Avec l'autorisation de la Chambre, ils peuvent être jugés pour délits politiques, à toute époque, même en dehors de la session, par la Cour suprême de justice.

Art. 28 – Ne peuvent être traitées dans une session extraordinaire que les affaires ayant motivé sa convocation et indiquées dans le programme établi par le gouvernement. Le président de la République peut clore cette session à tout moment.

Art. 29 – A l'occasion de l'ouverture de la première session ordinaire, le président de la République expose dans un discours ou dans un message la situation générale du pays et les mesures que le pouvoir législatif doit nécessairement prendre au cours de cette année; la Chambre y fait réponse immédiate.

Art. 31 – Majorité. - Majorité absolue ou relative, selon les scrutins, dans les élections de personnes.

Art. 32 – Le vote des lois a lieu, une fois en bloc, et deux fois article par article, à trois jours consécutifs.

Les projets de loi déposés par le gouvernement, et examinés par une commission spéciale formée conformément à la loi, sont soumis au vote en bloc, à trois séances tenues à trois jours différents; les lois déclarées urgentes par la Chambre sont dispensées de ce stade préalable et soumises au vote conformément au règlement.

Art. 36 – Publication à la Feuille officielle de tout acte ayant force de loi. La publication doit avoir lieu au plus tard deux semaines après l'adoption. Sauf disposition contraire, les lois entrent en vigueur un mois après cette publication.

Art. 37 – La présidence de la Chambre est obligée de retourner, au cours de la session, au pouvoir exécutif tout projet qu'il lui avait présenté et qu'elle a repoussé, ensemble les motifs du rejet.

Art. 38 – Le pouvoir exécutif doit soumettre chaque année le budget à l'approbation de la Chambre, avec l'indication des voies et moyens. Le budget contiendra toutes les recettes et dépenses de l'État.

Art. 39 – Il doit toujours être soumis à la Chambre avant l'ouverture de la session d'automne, laquelle ne peut être close sans qu'il ait été adopté. Le vote a lieu par sections, et deux fois, à deux jours différents. - Présentation, et vote en une fois, d'une loi des comptes, à la fin de l'année financière, et dans la deuxième session de l'exercice suivant.

Art. 40 – Si, pour une raison quelconque, le nouveau budget n'a pas encore reçu force de loi avant le début de la nouvelle année financière, le pouvoir exécutif applique, jusqu'à l'approbation du nouveau budget, celui de l'année expirée.

Si la Chambre est réunie, il est ouvert à chaque service administratif un crédit d'un mois, lequel ne peut excéder un douzième des dépenses autorisées pour le service dans l'ancien budget.

Art. 41 – Le pouvoir exécutif est tenu, sous sa responsabilité civile, de faire mention dans le budget de toute loi mettant à la charge des citoyens des paiements ou impôts.

Les lois non mentionnées dans le budget sont considérées comme abrogées et cessent d'être en vigueur.

Art. 42 – Si un crédit accordé dans le budget ne suffit pas à la fin pour laquelle il a été voté, le pouvoir exécutif prend, au cours de l'année financière, une ordonnance et demande à la Chambre l'augmentation du crédit. A l'occasion de la délibération sur les dépenses non prévues au budget, le pouvoir exécutif peut encore demander à la Chambre un relèvement de crédit, mais seulement sur la base d'un projet de loi spécial.

Le vote sur les lois de crédits supplémentaires et extraordinaires a lieu dans les mêmes conditions que pour les lois ordinaires.

En cas de guerre, de soulèvements ou de calamités publiques, si la Chambre n'est pas réunie, le gouvernement peut, sous sa responsabilité personnelle, ouvrir par ordonnance un crédit extraordinaire. Cette ordonnance doit être soumise à la Chambre dès sa

prochaine session.

Art. 43 – La Chambre a le droit de citer chaque ministre devant elle et de le questionner sur toute affaire rentrant dans ses attributions, en observant les conditions du règlement intérieur.

Art. 44 – Elle contrôle le gouvernement. Pour la protection de l'intérêt général, elle peut nommer des commissions d'enquête, exiger des renseignements des autorités et des particuliers, prendre la connaissance qu'elle jugera utile de tous les dossiers.

Art. 45 – Elle met en accusation les ministres et les traduit en vertu d'une loi spéciale devant la Cour suprême.

Art. 47 – A la fin de la législature, ou en cas de dissolution de la Chambre des députés, l'exécutif, dans la quinzaine de la dissolution, a le droit d'ordonner de nouvelles élections, qui auront lieu dans le délai de deux mois et demi au plus et d'un mois au moins à compter du décret les ordonnant. - Si, dans des circonstances imprévues, la législature prenait fin un mois avant la date fixée à la Constitution, la nouvelle Chambre se réunirait, de plein droit, quinze jours après les élections. - Au cas où après la fin de la législature et avant les élections nouvelles, le président de la République devrait déclarer la guerre ou démissionnerait, un décret émis par lui ou son remplaçant convoquerait l'ancienne Chambre aux fins de ratification de la déclaration de guerre ou d'acceptation de la démission du président de la République et de l'élection du nouveau selon la Constitution.

Art. 48 – Le cabinet et les ministres ont besoin de la confiance de la Chambre des députés.

II

Le Sénat

Art. 50 – Assemblée de dix-huit membres, élus pour les deux tiers par le peuple, conformément à une loi spéciale, et pour un tiers nommés par le président de la République. - Président choisi parmi les membres de l'assemblée par le président de la République. - Jusqu'à l'entrée en vigueur de la loi sur l'élection des sénateurs, il sera pourvu aux postes devenant vacants par une élection faite par la Chambre des députés et le Sénat réunis. - Pour la première fois, deux tiers des sénateurs sont élus par l'Assemblée constituante. - Durée des fonctions six ans.

Art. 52 – Pour être éligible il faut avoir quarante ans, et être, ou titulaire d'un diplôme d'une école supérieure, - ou ancien ministre ou ancien député - ou haut fonctionnaire civil ou militaire, et avoir donné des preuves évidentes de patriotisme, de capacité et de bon sens, - ou grand commerçant ou industriel, et posséder une notoriété au point de vue économique.

Art. 53 – Tout projet de loi adopté par la Chambre des députés, doit, avant d'être présenté, à l'approbation du président de la République, avoir été soumis à l'examen et au vote du Sénat.

Art. 54 – Tout projet de loi adopté par la Chambre des députés doit être examiné par le Sénat, dans le délai d'un mois à compter du dépôt qui doit en être fait, si la Chambre est en session. Si cette session est close, la loi est considérée comme admise et soumise au président de la République.

Si, pour un motif quelconque, une partie ou la totalité des sénateurs ne participe pas dans le délai d'un mois aux séances communes à tenir avec la Chambre des députés, celle-ci se réunit avec les sénateurs présents et, au cas où aucun des sénateurs n'est présent, elle procède seule. L'affaire qui donne lieu à la session est ensuite réglée en commun ou par la Chambre seule.

Art. 55 – Aucun projet de loi rejeté par le Sénat ne peut être déposé à nouveau pendant la même session.

Art. 56 – Si, au cas d'opposition de vues entre le Sénat et la Chambre des députés, celle-ci persiste dans son opinion, le président de la République a le droit, avec l'assentiment du Sénat, de dissoudre la Chambre et de prescrire de nouvelles élections; si la nouvelle Chambre partage l'opinion de celle qui a été dissoute, sa décision a valeur définitive.

Art. 57 – Au cas de trahison, d'attentats contre la sûreté de l'État et de mise en accusation des ministres par la Chambre des députés, une Cour suprême est instituée par décret du président de la République. Elle est composée de cinq sénateurs et de deux présidents de la Cour de cassation. La fonction de ministère public est exercée par une commission parlementaire composée de quatre députés et du procureur général près la Cour de cassation. A cette occasion les cinq sénateurs sortent de leur rôle politique et entrent dans le cadre judiciaire.

Art. 59 – Il y a simultanéité des sessions du Sénat et de la Chambre des députés. Aucune des deux Chambres ne peut être convoquée sans l'autre.

Art. 60 – Indemnité annuelle, révisable par une loi, de 6.000 francs-or pour les membres et de 10.800 pour le président du Sénat.

Art. 63-64 – Perte et déchéance de plein droit du mandat.

Art. 65 – La qualité de sénateur est incompatible avec un autre emploi rémunéré de l'État ou de la commune ou avec une fonction ecclésiastique active.

Troisième partie

POUVOIR EXÉCUTIF

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE

Art. 69 – Élu pour sept ans par la Chambre des députés et le Sénat réunis en Assemblée nationale; au 3e tour, la majorité relative suffit, l'élection étant faite alors par l'Assemblée constituante.

Art. 70 – Conditions d'éligibilité: être de race et de langue albanaises, et avoir les qualités requises des députés.

Art. 71 – Le délai de sept ans court du jour de l'élection. L'élection du nouveau président a lieu un mois avant l'expiration des pouvoirs du président en fonctions.

Art. 73 – Indemnité, révisable par une loi, de 10.000 francs-or par mois.

Art. 74 – Le président de la République est inviolable, sauf pour haute trahison ou dans le cas où ses actes ne seraient pas revêtus du contreseing du ou des ministres responsables.

Art. 75 – Le président de la République est le chef de l'État. Il a le commandement suprême de la force armée. Il nomme et révoque les ministres, les hauts fonctionnaires et les officiers de la force armée. Il dirige la politique, l'État et, avec l'assentiment des deux Chambres, a le droit de conclure des traités et des alliances avec les États étrangers; il reçoit et accrédite les représentants diplomatiques.

Il ne peut, sans le consentement préalable du Sénat et de la Chambre des députés, déclarer la guerre ni conclure la paix, hormis le cas de guerre défensive.

Art. 76 – Il ordonne la publication et l'entrée en vigueur des projets de loi acceptés par les deux Chambres; il a un droit de veto.

Art. 77 – Au cas où un cabinet ministériel n'obtient pas, dans deux séances consécutives, un vote de confiance de la Chambre des députés, le président de la République a le droit de dissoudre la Chambre. Si la nouvelle assemblée n'accorde pas non plus un vote de confiance au cabinet, celui-ci doit se retirer.

Les ministres qui n'ont pas obtenu le vote de confiance de la Chambre des députés dissoute restent en fonctions jusqu'à ce que le conflit soit terminé.

Art. 78 – Le président a le droit de grâce. Il appartient au pouvoir exécutif de proposer les lois d'amnistie.

Art. 79 – Le président peut convoquer les deux Chambres en sessions extraordinaires.

Art. 80 – L'initiative des projets de lois relatifs aux charges financières lui appartient exclusivement; pour les autres lois, elle est commune au pouvoir exécutif, au Sénat et à la Chambre.

Art. 81 – Aucun acte présidentiel n'est valable sans le contreseing du ou des ministres compétents.

Art. 82 – En cas de soulèvements, de guerre civile, de guerre étrangère, de mobilisation générale ou de calamités publiques, le président de la République proclame, sous la responsabilité de ses ministres, l'état de siège et applique les lois y relatives dans l'ensemble ou certaines parties du territoire.

La proclamation de l'état de siège a lieu avec l'assentiment des deux Chambres, si elles sont réunies; sinon, par décret du gouvernement seul, sauf l'obligation de soumettre ce décret aux Chambres dès leur prochaine, réunion.

Le décret proclamant l'état de siège doit être soumis à la Chambre des députés, laquelle doit, dans les trente jours à compter de ce dépôt, l'approuver ou décider qu'il cessera de produire effet... Suspension des libertés publiques.... Jusqu'à ce que de nouvelles élections aient eu lieu, l'ancienne Chambre se réunit dans les cas ci-dessus indiqués. Pendant ce temps aussi, les députés jouissent de l'immunité parlementaire.

Art. 83 – Le président de la République préside le conseil des ministres. - Les ministres qu'il a nommés doivent se présenter à la Chambre des députés au plus tard cinq jours après cette nomination et y exposer leur programme aux fins d'obtenir un vote de confiance; sinon, ils sont considérés comme non reconnus par la Chambre des députés.

Art. 84 – En cas de mort du président ou de maladie incurable l'empêchant d'exercer ses fonctions ou l'obligeant à démissionner, les deux Chambres, si elles sont réunies, élisent immédiatement le nouveau président; si elles sont en vacances, le président du Sénat exerce provisoirement la présidence et convoque les deux Chambres pour l'élection d'un nouveau président. Hormis les cas susmentionnés, le président du Sénat occupe provisoirement la présidence de la République vacante; dans le cas où il n'y a pas de président du Sénat, celui de la Chambre des députés le remplace dans la charge en question.

LES MINISTRES

Art. 85 – Pour être nommé ministre il faut avoir les qualités requises des députés. - Aucun parent par le sang jusqu'au 2e degré du président de la République ou du Sénat, ou jusqu'au 3e degré d'un membre du cabinet, ne peut être nommé ministre, non plus que les étrangers naturalisés Albanais.

Art. 86 – Les ministres ont libre entrée aux deux Chambres, et ils obtiennent la parole toutes les fois qu'ils la demandent; ils n'ont le droit de vote que s'ils sont députés ou sénateurs et dans la Chambre dont ils sont membres.

Art. 88 – Quand les deux Chambres sont en vacances, le gouvernement a le droit de faire des ordonnances (décrets-lois), lesquelles doivent être soumises à l'examen et à l'approbation des assemblées dès leur prochaine réunion. Si les ordonnances ne sont pas

soumises aux Chambres ou approuvées par elles, elles cessent de plein droit de produire effet.

Art. 89 – Les ministres sont responsables politiquement devant la Chambre des députés, tant pour leur politique générale que chacun d’eux en particulier pour sa gestion.

Art. 90 – Un ordre du président de la République ne peut jamais libérer un ministre de sa responsabilité.

Art. 91 – Les ministres jouissent de l’immunité parlementaire.

Art. 92 – Pour toute déclaration ministérielle le ministre de la justice occupe la première place.

COUR DES COMPTES

Art. 95 – Elle a le droit de procéder à l’examen préventif et répressif des comptes de toutes les administrations de l’État, ainsi que des comptes désignés par une loi spéciale.

Art. 96-97 – Ses membres sont nommés pour cinq ans par le président de la République, et révocables seulement dans les mêmes conditions que ceux de la Cour de cassation.

Quatrième partie

POUVOIR JUDICIAIRE

Art. 98 – Les juges sont, dans leurs fonctions, indépendants de toute autorité, sauf de la loi. Aucun pouvoir de l’État, législatif ni exécutif, ne peut s’immiscer dans les affaires judiciaires.

Art. 99 – Aucune juridiction extraordinaire ne peut être établie pour des cas spéciaux.

Art. 102 – Les juges, et les procureurs sont nommés par décret du président de la République, sur la proposition du ministre de la justice, d’après la désignation faite par une commission spéciale présidée par le ministre de la justice et composée du secrétaire général du ministère de la justice, du président et du procureur en chef de la Cour de cassation....

Art. 103 – Inamovibilité, sauf jugement d’un tribunal compétent ou arrêt de la Cour de cassation pour faute disciplinaire.... Mise en accusation et jugement selon des formes à déterminer par une loi spéciale....

Art. 105 – Les juges ne peuvent accepter aucune autre fonction, rétribuée ou non, de l'administration publique.

Art. 106 – Il est absolument interdit aux juges de se mêler à la politique.

CHAPITRE II

DISPOSITIONS DIVERSES

Art. 108 – La République albanaise ne reconnaît ni ne confère aucun titre de noblesse.

Art. 109 – Le pouvoir législatif seul peut interpréter les lois de façon authentique.

Art. 110 – Une loi est nécessaire:

Pour l'institution ou la modification de toute organisation de l'État;... la création de tout emploi;... la modification des divisions administratives, judiciaires, militaires ou autres, ou des emplois de l'administration centrale;

Art. 113 – Pour l'établissement ou la perception d'un impôt ou d'une taxe quelconque, à la seule exception des taxes douanières susceptibles d'être perçues à partir du jour du dépôt du projet de loi y relatif à la Chambre des députés qui doit en délibérer dans la session;

Art. 114 – Pour les exemptions ou modérations d'impôts;

Art. 115 – Pour l'exécution de toute dépense;

Art. 116-118 – Pour toute indemnité ou pension sur le Trésor,... tout emprunt,... toute aliénation ou tout engagement pour plus de vingt ans d'un bien du domaine de l'État.

Art. 119 – Les dettes de l'État sont garanties, ...inviolables.

Art. 120 – L'État reconnaît les personnes morales légalement constituées.

Art. 122 – L'admission de fonctionnaires en disponibilité est interdite dans toutes les administrations, à l'exception de l'armée et des affaires étrangères.

CHAPITRE III

DROITS DES CITOYENS

Art. 124 – Le droit de propriété rurale, à quelque titre que ce soit, est réservé aux citoyens et personnes morales d’Albanie. Les étrangers ont le droit d’aliéner leurs propriétés rurales, et aussi d’acquérir celles qui sont nécessaires à la construction des usines et à l’aménagement des communications.

Art. 128 – Seuls les citoyens albanais ont le droit d’être gérants des journaux.

Art. 138 – Chacun, ou plusieurs ensemble, tout en respectant les lois de l’État, ont le droit de recourir verbalement ou par écrit aux autorités compétentes, lesquelles sont obligées d’agir sans retard et de répondre par écrit aux requérants.

Art. 139 – La liberté individuelle est sacrée; la traite est donc interdite en Albanie. Tout individu acheté ou esclave qui entre en territoire albanais est libre.

CHAPITRE IV

DISPOSITIONS COMPLEMENTAIRES

Art. 140 – Toute loi ou tout décret-loi contraire au texte et à l’esprit de la présente Constitution est sans valeur légale.

Art. 141 – Sur la proposition du président de la République ou d’un ministre, les deux assemblées législatives ont le droit, dans leurs réunions, de décider, à la majorité des deux tiers, une modification de la Constitution après avoir établi dans un rapport la nécessité de la révision.

Après avoir pris séparément connaissance de cette décision, les deux Chambres se réunissent et procèdent à la modification de la Constitution.

L’assemblée plénière décide, à la majorité des deux tiers des membres, la modification de l’article sujet à révision de la Constitution.

Il est procédé de la même façon à l’interprétation authentique de la Constitution.

Seule, la forme républicaine de l’État ne peut faire l’objet d’aucune modification.

D’après la traduction allemande du texte publiée par Rolla dans le *Jahrbuch des öff. Rechts*, t. XIV, 1926, p. 487 sv. Une version française publiée à Tirana, en 1925, *Le statut constitutionnel de la République albanaise*, in-8°, 35 p. semble présenter des lacunes et des insuffisances.

FONTE:

F.-R. e P. Dareste, *Les Constitutions modernes; Europe I*, Recueil Sirey, Paris 1928.